

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОТИДІЯ

Інформаційний список

ВЕРЕСЕНЬ
2025

Автор
Н.П.Пономаренко

за матеріалами
Центральної бібліотеки
Полтавської міської територіальної громади

<https://cbs.poltava.ua/index.php/bibliotechnomu-fakhivtsiu>

Серед найважливіших прав людини, закріплених всіма міжнародними правовими документами в галузі прав людини, а також Конституцією України, є право на життя, свободу, особисту недоторканність, право вільно пересуватися, вибирати місце перебування і проживання, свобода праці та іншої не забороненої законом діяльності. Торгівля людьми, незважаючи на сучасний стан рівня розвитку суспільства та стан захищеності прав людини, залишається однією з найбільш актуальних проблем сучасності. Це одна з найжорстокіших форм порушення основних прав і свобод людини. Незалежно від виду експлуатаційної мети, торгівля має тяжкі, а часом фатальні наслідки для постраждалих осіб.

Торгівля людьми набуває таких форм: вербування; перевезення; передача; продаж; усиновлення (удочеріння) у комерційних цілях, використання в порнобізнесі; використання у військових конфліктах; залучення до злочинної діяльності; трансплантація чи насильницьке донорство; примус до заняття проституцією; рабство і ситуації, подібні до рабства; примусова праця; залучення в боргову кабалу; використання шантажу, погроз, насильства.

Громадянам, які постраждали від торгівлі людьми, необхідно звернутися до місцевої державної адміністрації для встановлення відповідного статусу і це дасть їм можливість отримати повний спектр державної допомоги: безкоштовне медичне обстеження і лікування; допомогу у відновленні документів; отримання психологічної, соціальної, правової та іншої допомоги; сприяння у професійній підготовці та працевлаштуванні; одноразову матеріальну допомогу.

1. ПРО протидію торгівлі людьми [Електронний ресурс] : Закон України, 20 вересня 2011 року № 3739-VI // Верховна Рада України : [офіційний портал Парламенту України]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
2. ПРО схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 800-р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/800-2021-%D1%80> (дата звернення: 31.10.2022).
3. КОНВЕНЦІЯ Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми [Електронний ресурс] Конвенцію ратифіковано Законом N 2530-VI (2530-17) від 21.09.2010 // Верховна Рада України : [офіційний портал Парламенту України]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_858#Text (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
4. КОНВЕНЦІЯ ООН про боротьбу з торгівлею людьми та експлуатацією проституції третіми особами (прийнята на IV сесії Генеральної Асамблеї ООН 2 грудня 1949 року) [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний портал Парламенту України]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_162#Text (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
5. ПРОТОКОЛ про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації

- Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності [Електронний ресурс] Прийнятий резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї від 15 листопада 2000 року [Протокол ратифіковано Законом України N 1433-IV (1433-15) від 04.02.2004 р.] // Верховна Рада України : [офіційний портал Парламенту України]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791#Text (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
6. ПРОТОКОЛ про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності Прийнятий резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї від 15 листопада 2000 року [Протокол ратифіковано Законом N 1433-IV (1433-15) від 04.02.2004 р.] // Верховна Рада України: [офіційний портал Парламенту України]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791#Text (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
7. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791#Text (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
8. ПРО протидію торгівлі людьми [Електронний ресурс] : Закон України, 20 вересня 2011 року № 3739-VI // Верховна Рада України : [офіційний портал Парламенту України]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
9. КРИМІНАЛЬНИЙ Кодекс України [Електронний ресурс] 5 квітня 2001 року № 2341-III [редакція 9 травня 2025 р.] // Верховна Рада України : [офіційний портал Парламенту України]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
10. МЕТОДИЧНІ рекомендації щодо запобігання та протидії насильству [Електронний ресурс] Лист Міністерства освіти і науки України 18.05.2018 № 1/11-5480 // Верховна Рада України : [офіційний портал Парламенту України]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18#Text> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
11. ГРИЩЕНКО, С. В. Протидія торгівлі людьми : навч. посіб. / С. В. Грищенко ; Чернігівський. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. — Чернігів : Лозовий В. М., 2015. — 223 с. - Режим доступу: <https://cutt.ly/6r56j0Vc>
12. ДЕРЖАВНА політика щодо протидії торгівлі людьми і незаконній міграції : Україна та світ [Електронний ресурс] : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (9 червня 2023 року) / упор. Р. М. Андрусишин. - Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. - 208 с. - Режим доступу: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5758/1/09_06_20_23.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
13. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ відшкодування шкоди у злочинах, пов'язаних з торгівлею людьми, на стадії досудового розслідування : довідник / [А. Я. Хитра та ін.] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Львів : ЛьвДУВС, 2019. — 123 с. : іл. - Режим доступу: <https://cutt.ly/yr56jOgf>
14. ЛІПКАН, В. А. Правові та організаційні засади взаємодії суб'єктів протидії торгівлі людьми / В. А. Ліпкан, О. В. Кушнір ; за заг. ред. В. А. Ліпкана ; Глоб.

- орг. созн. лідерства, Акад. безпеки відкритого суспільства, Акад. наук вищої освіти України. — К. : Ліпкан О. С., 2013. — 372 с. - Режим доступу: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/296/9206/20741-1>
15. МОВЧАН, А. В. Міжнародне співробітництво у сфері протидії злочинам, пов'язаним із торгівлею людьми : навч. посіб. / А. В. Мовчан ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Львів : ЛьвДУВС, 2021. — 155 с. : іл. - Режим доступу: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3726/1/movchan_17-05-21.pdf
 16. НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ коментар до Закону України «Про протидію торгівлі людьми» / за заг. ред. О. М. Бандурки, К. Б. Левченко, О. М. Литвинова. - Київ : Агентство «Україна», 2013. - 182 с.
 17. ПРОТИДІЯ та соціальна профілактика торгівлі людьми в Україні : навчальний посібник / автори-упорядники Р. М. Андрусишин, І. І. Сидорук, Я. М. Когут. Львів : Растр-7, 2023. — 176 с. - Режим доступу: <https://cutt.ly/dr56jX0>
 18. ПРОТИДІЯ торгівлі людьми : зб. нормат.-прав. актів / [М-во соц. політики України, Орг. з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Уряд Канади, Уряд Федератив. Республіки Німеччина]. — Київ : [б. в.], 2016. — 196 с. : табл. — (Проект "Поширення Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи в сфері протидії людям, в Україні").
 19. ПРОТИДІЯ торгівлі людьми : посібник для дільничних інспекторів міліції / [М-во внутр. справ України, Орг. з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ)]. — Київ, 2012. — 40 с. — Режим доступу: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/7/93271.pdf>
 20. ПРОТИДІЯ торгівлі людьми в Україні: навчально-методичний посібник до спецкурсу [Електронний ресурс] / Автори-упорядники: Е. Мручковська, Н. Пахом'юк, О. Кочерга; за заг. ред. К. Левківського та ін. — Київ: ВАІТЕ, 2017. — 88 с. - Режим доступу: <https://ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/Posibnyk-CTHB-final.pdf> (дата звернення: 12.06.2025). — Назва з екрана.
 21. РОЗСЛІДУВАННЯ кримінальних правопорушень, пов'язаних з торгівлею людьми / Кислий А. М., Небитов А. А., Сервецький І. В., Гальона І. І. ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. — Київ : Людмила, 2022. — 267 с. : іл., табл.
 22. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ основи протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей : навч.-метод. посіб. / [Н. П. Бочкор та ін. ; упоряд.: О. В. Ясельська, В. Ю. Кизим] ; за заг. ред. К. Б. Левченко, Л. Г. Ковальчук, О. А. Удалової ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Міжнар. жіночий правозахисний центр "Ла Страда-Україна". — Київ : [б. в.], 2011. — 289 с. : іл. - Режим доступу: <https://cutt.ly/9r56hIb9>
 23. СТАНДАРТИ надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми: збірка нормативних документів / М-во соц. політики України, Міжнар. жіночий правозахис. центр "Ла Страда-Україна" ; [упоряд.: К. Левченко, Н. Бочкор ; за заг. ред. К. Б. Левченко]. — Харків : Права людини, 2013. — 30 с.
 24. УКРАЇНА як країна призначення для торгівлі людьми. [Електронний ресурс] Матеріали для практичного використання працівниками прикордонної

- служби, правоохоронних органів та суддями / М. О. Васильєва, В. В. Касько, А. М. Орлеан, О. В. Пустова. — К. : Фенікс, 2012. — 120 с. - Режим доступу: https://ukraine.iom.int/sites/g/files/tmzbd11861/files/documents/krayi_na_pryzn4_layout_1.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
25. АНДРУСИШИН, Р. М. Протидія торгівлі людьми в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / Р. М. Андрусишин // Державна політика щодо протидії торгівлі людьми і незаконній міграції : Україна та світ : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (9 червня 2023 року) / упор. Р. М. Андрусишин. - Львів, 2023. – С. 12-17. - Режим доступу: <https://portalcris.vdu.lt/server/api/core/bitstreams/3974b953-f3db-4365-b2c4-08852b5e95f6/content#page=12> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
26. БОРОТЬБА з торгівлею людьми [Електронний ресурс] // ОБСЄ : [сайт]. - Режим доступу: <https://www.osce.org/combating-human-trafficking> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
27. ГРИНЬКІВ, О. О. Проблемні питання протидії торгівлі людьми [Електронний ресурс] / О. О. Гриньків // Часопис Київського університету права. – 2024. - № 2. – С. 121-124. - Режим доступу:
28. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/4734/1/CHAS24_2.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
29. ГУЧКО, М. М. Трудова експлуатація – одна з форм торгівлі людьми [Електронний ресурс] / М. М. Гучко // Часопис Київського університету права. – 2024. - № 2. – С. 82-85. - Режим доступу:
30. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/4734/1/CHAS24_2.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
31. ДЖЕЖИК, О. В. Торгівля людьми та секс-індустрія : соціально-економічні і психологічні аспекти [Електронний ресурс] / О. В. Джежик // Теорія і практика сучасної психології. – 2019. - № 5. Т. 1. – С. 136-140. - Режим доступу: http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua//archive/5_2019/part_1/25.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
32. ДІДИК, Н. М. Причини торгівлі людьми [Електронний ресурс] / Н. М. Дідик // Inforum : [сайт]. - Режим доступу: <https://www.inforum.in.ua/conferences/16/29/195> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана
33. ДОСЛІДЖЕННЯ UNODC щодо торгівлі людьми та незаконного ввезення мігрантів через війну в Україні [Електронний ресурс] // Департамент соціального захисту населення Полтавської обласної державної адміністрації : [офіційний веб-сайт]. – 2025. – 26 лютого. - Режим доступу: http://plsz.gov.ua/info_scr/prot_torg_lud.html (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
34. ДРОЗД, О. Ю. Вплив війни на європейський стратегічний курс протидії торгівлі людьми [Електронний ресурс] / О. Ю. Дрозд, Л. В. Сорока // Право і суспільство. – 2023. № 2 Т. 2. - Режим доступу: <https://elar.navs.edu.ua/items/c0721c18-976f-40fd-acdc-fbdf92892523/full> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.

35. ДРОЗД, О. Ю. Міжнародне партнерство – основний інструмент протидії торгівлі людьми та гендерному насильству під час збройного конфлікту [Електронний ресурс] / О. Ю. Дрозд, Л. В. Сорока // Актуальні проблеми держави і права. – 2023. – Режим доступу: <http://apdp.in.ua/v97/10.pdf> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
36. КАРПІК, Н. Аналіз проблем торгівлі людьми в XXI ст. [Електронний ресурс] / Н. Карпик // World Economy [Електронний ресурс] : зб. наук. ст. студ. ден. та заоч. форм навч. / відп. ред. Г. В. Дугінець. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. – С. 11-15. – Режим доступу: <https://knute.edu.ua/file/MjkwMjQ=/c47e9d46d205f12f874754f41705f2e1.pdf#page=11> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
37. КОЗАР, Ю. Ю. Аналіз теоретичних підходів до вивчення торгівлі людьми [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Козар, О. Р. Савельєв // Часопис Київського університету права. – 2024. – № 2. – С. 76-81. – Режим доступу: https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/4734/1/CHAS24_2.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
38. КУЛАВА, К. Розвиток державної політики у сфері протидії торгівлі людьми [Електронний ресурс] / К. Кулава // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2021. – № 6(110). – С. 175-184. – Режим доступу: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/62021-прочитаний.pdf#page=175> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
39. ЛОГВИНЕНКО, В. М. Сучасні тенденції в дослідженні протидії торгівлі людьми (короткий огляд закордонних джерел) [Електронний ресурс] / В. М. Логвиненко, О. П. Білецький // Публічне управління і соціальна робота. – 2023. – № 2. – С. 52-57. – Режим доступу: https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12497/1/Логвиненко_Білецький.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
40. ЛУЦЬКИЙ, Т. М. Протидія торгівлі людьми : історія і та сучасність [Електронний ресурс] / Т. М. Луцький, І. Б. Газдайка-Василишин // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2023. – № 1. – С. 42-48. – Режим доступу: <http://journals.lvduvs.lviv.ua/index.php/law/article/view/562/556> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
41. НАДАННЯ соціальних послуг різним групам осіб, які постраждали від торгівлі людьми : (метод. рек.) / [Козуб Л. І.]. — Київ : Фенікс, 2011. — 62 с. - Режим доступу: <https://www.osce.org/files/f/documents/a/7/93268.pdf>
42. НЕБИТОВА, Н. Ю. Міжнародно-правові інструменти співпраці у сфері протидії торгівлі людьми [Електронний ресурс] / Н. Ю. Небитова // Правові проблеми сучасності та наукові підходи до їх вирішення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 25-26 січня 2023 року). - Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. – С. 47-48. - Режим доступу: <https://sipl.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/25-26.01.2023-2.pdf#page=47> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
43. НЕБИТОВА, Н. Ю. Адміністративно-правові інструменти взаємодії органів національної поліції України з державними інституціями у сфері протидії торгівлі людьми [Електронний ресурс] / Н. Ю. Небитова // Актуальні

- проблеми вітчизняної юриспруденції. – 2022. - № 5. – С. 132-139. - Режим доступу: http://apnl.dnu.in.ua/5_2022/20.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
44. ПИТОМЕЦЬ, А. І. Протидія торгівлі людьми або іншим незаконним угодам щодо людини [Електронний ресурс] / А. І. Питомець, О. О. Болотов // Юридичний науковий електронний журнал. – 2022. - № 11. – С. 582-586. - Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/11_2022/141.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
45. ПРОТИДІЯ торгівлі людьми [Електронний ресурс] // Департамент соціального захисту населення Полтавської обласної державної адміністрації : [офіційний веб-сайт]. - Режим доступу: http://plsz.gov.ua/info_scr/prot_torg_lud.html (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
46. ПРОТИДІЯ торгівлі людьми в Україні : виклики та досягнення 2024 року [Електронний ресурс] / Департамент комунікацій // Карітас України : [онлайн платформа]. – 2025. – 2 січня. - Режим доступу: <https://caritas.ua/news-en/protydiya-torgivli-lyudmy-v-ukrayini-vyklyky-ta-dosyagnennya-2024-roku/> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
47. РОЗДІЛ 1. ТОРГІВЛЯ людьми як глобальна проблема [Електронний ресурс] // ОБСЄ : [сайт]. - Режим доступу: <https://www.osce.org/files/f/documents/6/f/36899.pdf> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
48. СЕРГЄЄВА, Л. М Складові механізму забезпечення прав осіб, постраждалих від торгівлі людьми / Л. М. Сергєєва, А. А. Сергєєв // Проблеми законності : збірник наукових праць. Вип. 139. - Харків, 2017. - С. 240-246. - Режим доступу: <https://cutt.ly/Wr56lzJ3>
49. СПІВПРАЦЯ правоохоронних органів у протидії торгівлі людьми в умовах воєнного стану : міжнародний досвід, національна модель [Електронний ресурс] // The 24th International scientific and practical conference “Technologies of scientists and implementation of modern methods” (June 18 – 21, 2024) Copenhagen, Denmark. International Science Group. 2024. - С. 137-140. - Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=VzEZEQAQAQBAJ&oi=fnd&pg=PA137&dq=протидія+торгівлі+людьми&ots=LAWnWM_Bib&sig=AXpUY_H (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
50. ТКАЧУК, Л. Торгівля людьми як соціальна проблема в Україні [Електронний ресурс] / Л. Ткачук, Є. Луткова. - Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2017_3/43.pdf (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
51. ШАБЛІСТИЙ, В. В. Торгівля людьми як делікт, що посягає на безпекове середовище [Електронний ресурс] / В. В. Шаблістий, В. С.Березняк, Р. А. Каторкін - Режим доступу: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/386/10646/22196-1?inline=1> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
52. ЩО робити, щоб не потрапити до пастки торговців людьми [Електронний ресурс] : [під час евакуації та перетину кордонів, пам'ятка] / Управління ДМС у Полтавській області // Державна міграційна служба : [портал]. - Режим

доступу: <https://dmsu.gov.ua/news/region/12871.html> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.

ОНЛАЙН-КУРСИ, ОСВІТНІ СЕРІАЛИ

53. БЕЗПЕЧНА міграція. Як користуватися послугами в галузі міграції та не втрапити в пастку торгівлі людьми [Електронний ресурс] : [освітній серіал] // Дія. Освіта : [платформа]. - Режим доступу: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/safe-migration> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
54. БОРОТЬБА з торгівлею людьми та захист постраждалих осіб [Електронний ресурс] онлайн-курс // Higher School of Advocacy (HSA) : [онлайн платформа]. - Режим доступу: <https://www.hsa.org.ua/blog/help-onlain-kurs-borotba-z-torgivleiu-liudmi-ta-zaxist-postrazdalix-osib> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
55. ПРОТИДІЯ торгівлі людьми [Електронний ресурс] : [курс] // Prometheus : [платформа]. - Режим доступу: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/anti-trafficking-ukraine/> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
56. ПРОТИДІЯ торгівлі людьми [Електронний ресурс] : [курс] // Edera : [платформа]. - Режим доступу: <https://study.edera.com/uk/courses/course/5154> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
57. ПРОТИДІЯ торгівлі людьми [Електронний ресурс] : [курс для держслужбовців] - Режим доступу: <https://ctcourse.org.ua/> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.
58. ТОРГІВЛЯ людьми : як захистити себе та близьких [Електронний ресурс] : [курс] // Prometheus : [платформа]. - Режим доступу: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/protect-from-trafficking/> (дата звернення: 12.06.2025). – Назва з екрана.

Укладач: Н.Пономаренко,
головний бібліограф відділу
організаційно-методичної
та інформаційно-бібліографічної роботи ЦБ